

Izhaja vsak petek dopoldne. Izhaja konsorolj
Malega lista. Naslov: Mali list, Trieste, ca-
sella centro 87. — Urad: via Valdirivo 18-III.

Odgovorni urednik: dr. L. BERCE.

POSAMEZNA ŠTEV. 30 STOTINK.

ŠIROČINA za celo leto 10 L., pol leta 5 L.,
četrt leta 3 L. — IZVEN ITALIJE celo leto 24 L.,
pol leta 12 L., četrt leta 6 L.

MALI LIST

TEDNIK ZA KRAJINO POUK.

CENA OGLASOV IN OPAV

Za 1 cm v 1. stolpcu 5 L.

aje primeren

LJU. 30

ovoru.

vsaka beseda v na-
stavljeni vrstici, mestno 40 stotink beseda; z
VELIKIMI ČRKAMI 50 st. beseda. Pri stalnem
oglaševanju primeren popust.

Mali koledar.

Nedelja, 25. novembra: Katarina, de-
vica, mučenica. — Ponedeljek, 26.: Sil-
vester, opat; Leonard P. — Torek, 27.
(ščip): Virgilij, škof. — Sreda, 28.: Gre-
gor, papež. — Četrtek, 29.: Saturnin,
Demetrij. — Petek, 30.: Andrej, ap. —
Sobota, 1. decembra: Edmund in tova-
riši; Natalija (Boženka). Solnce vzi-
de po sedmi uri, zahaja okoli štirih in pol.

Majhne novice.

Pomoč v sili.

Komisar tržaške pokrajine je določil
5000 lir za pomoč nesrečnim prebival-
cem pod Etno.

Tudi ameriški Rdeči križ se je spomnil
teh nesrečnikov ter jim je nakazal 5000
dolarjev (95.000 lir). Sveti oče je poslal
Kardinale v Cataniji 50.000 lir za ubogo
prebivalstvo. Vlada je naročila ministr-
stvu za javna dela, naj brž sezida hiše
za begunce.

Kolera v Trstu.

Sreda 21. novembra je za Tržačana
pristne sorte ravno tako slovesen dan
kot sv. Just.

L. 1849 je je divjala po naših krajih
morila božja, kolera. Ajdovci so se ne-
ki prvi seznanili z njo. Tržaško mesto je
prav hudo obiskala. Ko je bolezen poje-
njala, je škof Legat Kraševac, šel v slo-
vesni procesiji od sv. Justa do jezuitov
vrh starega mesta. Kolera in mahoma zgi-
nila. Še tisto noč so neznane roke napi-
sale z ogljem po vseh zidovih in vratih:
«21. je praznik».

21. novembra je res ves Trst drl k
jezuitom pred kip Matere božje «zdra-
vilne». L. 1855. je šiba božja še močnejše
udarila Tržačane. Do 200 mrtvih je bilo
na dan. Spet se je ljudstvo zatekalo pred
podobo Zdravilne Matere božje (Madon-
na della Salute) v jezuitski cerkvi. Bo-
lezen je nehala.

Še isto leto je mestni magistrat uradno
proglasil 21. november za mestni
praznik. Ljudstvo ga je pa obhajalo že od
prve kolere sem.

Danes je čudodelna pomoč že pozabije-
na in z njo vred tudi praznik 21. no-
vembra.

Strašen zločin.

V mestu Joef na Francoskem je bil
ustreljen italijanski duhovnik Carava-
dossi. Neznane je vdrl v pisarno,
izstrelil nanj več streliv in zbežal. Po-
strežnica je klicala na pomoč, a morivec
je kljub temu ušel. Ker je bil Carava-
dossi znan kot fašist, je policija vzela
na piko komuniste. Po zadnjih vestih iz
Pariza se je policiji posrečilo ugotoviti,
da je naročil umor komunist Anton Gam-
beri, po rodu Italijan, ki je bil izgnan
iz Francije radi strahovalnega dela, a
je kljub temu ostal na Francoskem. Mo-
rivec je komunist Angelo Bartolomei, ki
je tudi iz Italije. Francoska policija je
prišla na sled celi teroristični družbi
italijanskih izseljencev. Umor je zbudil
splošno zgražanje. Caravadossi je bil
znan kot velik dobrotnik revežev, ki je
večkrat sam glad trpel, samo da je lačne
nasitil. Pokopan je bil svečano; truplo
so odpeljali v Verdun, kjer že počiva
njegova mati.

Mirna Etna.

Učenjaki, ki stražijo Etno, so razgla-
sili, da se je ognjena gora pomirila. Rav-
natelju opazovališča na Vezuvu, ki se
sedaj mudi na Etni, so pa pisali, da je
začel Vezuv bruhati. Močni tokovi lave
se baje valijo v Peklensko dolino.

Učenjaki trdijo, da je zadnje veliko de-
ževje v zvezi stemi izbruhu.

S. O. S.

V noči od nedelje na ponedeljek ravno
na Martinovo so presekali nočno tišino
nad Atlantskim oceanom obupni radio-
telegrafski klici: S. O. S. Te znake
brzjavljajo potapljačice se ladje, ko je
nesreča že na višku. «Rešite naše duše»,
to pomenijo ti v slovensko prestavljeni
angleški znaki, je klical na vse štiri strani
sveta junaški radiotelegrafist s krova
postapljačicega se angleškega parnika
«Vestris».

Od ameriške obali so na nagloma od-
plule ladje s polno paro proti kraju
nesreče. Toda prepozno! Veliki in po-
nosni prekomorski parnik se je že po-
greznil v Atlantske valove. Z njim vred
se je postopilo 114 oseb; 204 so se rešile
v majhnih čolnicah.

Vsi, ki so preživeli grozno noč, so mo-
rali vsled prestanih strahot in trpljenja
najprej v newyorške bolnišnice. Oblastva
so pa začela preiskavati, kaj je dovedlo
do te tako velike nesreče na morju. Slične
oni «Titanica» pred vojno. Ladjo je za-
lotil vihar na odprtem morju, ko je plu-
la proti Buenos Airesu. Silni valovi so
privzdignili in nagnili parnik na stran.
Pri tem je tovor v spodnjih postorih
butnil ob steno in povzročil razpoklino.

Hitroca ni dobra.

V nedeljo je med Jesenicami in Javo-
nikom na Gorenjskem vozil šolski vlak.
Kot taki vlaki jo je prav počasi vlekel
naprej. Brž za šolskim vlakom pa odpiha
z jeseniške postaje brz vlak. Vozil je za-
hitro, strojevodja ni opazil spredaj onega
vlaka in brzovlak je butnil v vagone
šolskega vlaka.

Tračnice so se zvile kakih 100 metrov
na dolžino. Otrokom se ni pa nič zgodilo.

Nov podmornik.

V sredo 14. t. m. so v Tržiču spustili
v morje nov podmorski čoln za vojno
mornarico. Imenuje se «De Gennes» in
je prav moderen.

Na tečaj.

Prve mesece prihodnjega leta bosta
poletela na severni tečaj sloviti švedski
raziskovalec Nansen in graditelj nemških
«Zeppelinov» doktor Eckener. Slednji se
je še pred nedavnim vrnil iz zmagovitega
poleta čez ocean. Nova polarna ekspe-
dicija bo trajala 10 dni in ima znanstvene
namene.

Res velik dar državi

Lombardska posojilnica je darovala
državi blagajni pol milijona. S tem se
državi dolg zmanjša za pol milijona.

Volivni imeniki.

Notranji minister je poučil preko pre-
fektov vse župane, naj pazijo, da pri-
dejo v volivne imenike prav gotovo vsi
volivni upravičenci. Liste bodo uradno
izpopolnjevali. Preje so morali volivci
reklamirati; danes ni več treba.

Dlm.

Financa je potegnila dve milijardi in
pol za tobak. Največ kade na severu
države, v Kalabriji in Siciliji so bolj
zmerni. Izmed mest pa pokadi največ
Trst. Na glavo pride povprečno en kilo
in pol tobaka na leto.

Novi kardinali.

Začetkom decembra bo papež najbrže
imenoval tri nove kardinale. Kardinal-
ski klobuk bodo dobili: papeški nuncij
v Berlinu Pacelli, novi nadškof v Paler-
mu in pa še eden prelat iz Vatikana.

Ni dela, ni jela.

Na Angleškem je 1,348.200 ljudi brez
dela.

Voda je jela šumno vdirati v prostore za
stroje. Kapitan je še vedno upal, da bo
«Vestrisa» pripeljal v varno. Toda voda
je že vdrla tudi v III. razred.

Šele sedaj je začela ladja vpiti na po-
moč. Začeli so spuščati rešilne čolne v
vodo. Toda že pri prvih dveh so se ve-
rige pretrgale in 60 žensk in otrok je
zginilo v valovih pred očmi obupanih
očetov in mož.

Začelo je vse skakati v vodo in se
kobacati v rešilne čolne. Čolni so se
začeli prebračati. Vpitje in jok! Parnik
se je pogrezal in delal velik vrtinec, ki
je potegnil dosti čolnov na dno.

Zdaj, zdaj je prišla šele groza! Veli-
kanski morskoli volje so zavohali žrtve;
strašna žrela so zazijala in marsikateri
nesrečnik, ki je skušal s plavanjem re-
šiti si življenje, je zginil v volkovem
žrelu v pričo svojcev. Dosti revežev,
ki je prebilo strašno noč na plavajočih
trami, je znorelo.

Ko je v torek zjutraj sonce pozlatilo
pljuskajoče Atlantske valove, je bil hlad-
ni grob nad «Vestrisom» že sklenjen.
Svoji nesrečnih žrtev pa ponavljajo
radiotelegrafistov zadnji klic: S. O. S.,
«Rešite njih duše!»

Explozija.

V Vincennesu blizu Pariza je zletela
v zrak velika smodnišnica. Štirje so
mrtvi, osem je ranjenih.

Štajerski razbojnikl.

Med Pragerskim in Ptujem na Stajer-
skem so začeli roparji svoje rokomav-
harstvo. Kar ne železnice se ti spravijo.
Skušajo vstaviti vlak in ga oropati. Stra-
ža z nabitimi puškami se mora zato voziti
po progi. V ponedeljek teden je banda
desetih razbojnikov napadla tovorni
vlak. Vojaki so iz voz jeli streljati, oni
so pa potem odnesli pete. Se sliši prav
po ameriško.

Vihar nad Kanalom.

Pa to ni naš Kanal ob Soči, marveč
morski preliv med Anglijo in Francijo.
Kraje ob tem prelivu je danes teden ob-
iskal grozen vihar ali orkan. Drevel je
s hitro 200 km na uro! Ruval je dreve-
sa, bo bilke, odkrival strehe, pretrgal
telefone, parniki niso mogli iz pristanišč,
ker je morje vrelo kot v kotlu. 300 lju-
di je več ali manj ranjenih.

Cestna milica.

Še ta mesec bo začela svojo službo
cestna milica. Njena naloga bo paziti na
red po cestah in zlasti, da avtomobili
prehitro ne vozijo. Spočetka bo le 400
mož.

Glava vseh časnikaarjev.

V mestu Dižonu na francoskem so se
zbrali zastopniki vseh časnikaarjev sveta.
Za predsednika mednarodne zveze časnika-
arjev so izbrali Jurija Bernharda, ki
ureja stari berlinski dnevnik «Vossi-
sche Zeitung».

Kaj naj storimo s tropinami?

Nekateri kmetje so prodali tropine
žganjekuham, drugi so jih porabili za
pijačo (petjot), nekateri jih pa še imajo
doma.

Poslednje opozarjamo, da jih morajo
napraviti do konca novembra neporab-
ljive za žganje, sicer zapadejo v kontra-
vencijo. To naredimo najlažje na ta na-
čin, da tropine posolimo, jih stlačimo v
orne in zamažemo z ilovico. Take tro-
pine so zelo dobra krma za živino. Tudi
tropine, ki smo jih rabili za napravo pe-
tjota lahko tako izkoristimo, seveda ni-
majo tako velike vrednosti.

S suloo nad radijo.

Sloviti angleški časnikar Steed je na-
pisal v «Review of Reviews» (ponosno
ime: Obzornik vseh obzornikov), da
je gospodarski mir predpogoj za mir
med narodi. Naprej mora nehati smrtna
gospodarska in carinska konkurenca. To
bo sicer samo od sebe prišlo, a lahko bi
se prej izognili nesrečam. Narod, ki tega
ne zastopi, je podoben srednjeveškemu
vitezju, ki v šlemu in oklepu vihti sulico
proti vpeljavi brezžičnega brzjava.

Majhni korenjak.

Prejšnji teden je prifrčal iz Benetk na
Dunaj inženir Yagendorf. V letalu je
vozil s seboj svoja dva malčka. Prvi ima
dve leti, drugi pa komaj osem mesecev.
Mala dva sta se prav korajžno držala tu-
di ko so leteli 400 metrov visoko nad
Alpani.

Velike številke.

Ameriška financa je pregledala imena
svojih davkoplačevalcev. Uradniki na
financi so potem povedali radovednim
časnikarjem, da je v Ameriki 15.000 mi-
ljonarjev. To se pravi, da jih je 4000 več
kot lani. Milijardarjev je pa tudi 283.
Koliko je pa beračev in brez posla?

Zgubljena ovratnica.

Pred dnevi je prišla javit na pariško
policijo lady Howen, da je zgubila dra-
goceno biserno ovratnico. Vredna je
poldrug milijon lir. Policija ni mogla ni-
česar najti.

Čez dober mesec pa pride na policijo
priprosta šivilja in prinese neko najdeno
ovratnico. Našla da jo je v neki cerkvi.
Uradniki so primerjali najdeno ovratni-
co s fotografijo one zgubljene ter so
dognali, da je tista. To so potrdili tudi
zlatarji. Sumijo, da je dragulje brž kdo
našel ter jih skušal pridržati za se. Po-
tem se je zbal vsled ogromne vrednosti
in kazni, ki bi sledila ter je bisernico
skril v cerkveni kot, kjer jo je deklet
našlo.

Zbornica.

V sredo ob štirih po kosilu se je otvo-
rila poslanska zbornica. Senat je svoje
delo že končal. Prva seja zbornice je
bila posvečena spominu umrlih poslan-
cev. Od zaključka zadnjih sej je umrlo
5 poslancev; med temi je tudi rajni Ja-
nez Giolitti.

Letalska nesreča.

Pri sv. Antonu v Texasu, to je v Zdru-
ženih državah, je treščilo izpod neka ve-
liko vojaško letalo. 6 vojakov se je ubilo.
En poročnik in neki podčastnik sta si
pa rešila kožo s padalnim dežnikom.

Pozdravi čez morje.

Izseljenci, ki smo srečno prejadrali
veliko lužo in smo v Las Palmasu, po-
šiljamo tople pozdrave staršem, bratom,
sestram, prijateljem in prijateljicam, po-
sebnost pa vsem čitateljem «Malega lista».
Kariž Avgust — Pliskovica
Ščuka Marija — Pliskovica
Vrabec Rudolfa — Pliskovica
Žerjal Marija — Pliskovica
Grgič Avgust — Pliskovica
Jurca Fran — Kosovelje
Lavrenčič Franc — Kosovelje
Kukanja Zora — Mali dol
Furlan Alojz — Mali dol.

Modrost.

Ni prav, se svojega dela sra-
movati, naj si bo šilo, ali šivanka;
naj se časti, dokler pošteno človeka
živi. (Slomšek).

Posvetu

Za mir.

Za Angležem Steedom se je oglasil Francoz Loucheur, minister za delo. On prorokuje gospodarsko zvezo srednjeevropskih držav. Le na tak način, pravi francoski minister, se lahko ustvari pravi evropski mir.

Hainischev naslednik.

8. decembra o polnoči poteče doba predsednikovanja avstrijskega predsednika dr. Hainische. Sliši se, da bo njegov naslednik sedanji predsednik državne zbornice Miklas. Oglašja se pa tudi ime sedanjega kanclerja dr. Seipla.

Za priznanje Rusije.

Belgrajska «Politika» je prinesla Pribečevičeve izjave o sovjetski Rusiji. On pravi, da je že zadnji čas, da bi tudi Jugoslavija priznala Rusijo kot državo. Kako modro je ukrenila Italija, da je državo priznala, čeprav vladavina tu nima prav nič skupnega v komunizmu. Celo Amerika in Anglež navezuje stike z Rusijo.

Francoz in Anglež v objemu.

V Parizu so imeli oni dan politično kosilo v slovo angleškemu poslaniku v Parizu lordu Crewe. Pri črni kavi je vstal Mac Donald in izjavil v napitnici, da se angleško-francosko prijateljstvo vedno bolj utrjuje in da je ta objem najmočnejša podlaga za svetovni mir. Izjava je važna, ker pri bližnjih angleških volitvah ne bo Mac Donald zadnje odnesel.

Sprememba ustave.

«Popolo di Trieste» od predvčeršnjem objavlja zanimiv načrt o spremembi ustave v Jugoslaviji. Načrt sta izdelala bivši minister Srškič in urednik zagrebških «Novosti» dr. Toni Šlegel. Namesto dosedanjih 33 upravnih edinic, bi imeli le pet: Slovenijo, Hrvaško, Slavonijo, severna in zapadna Bosna z Dalmacijo, vzhodna Bosna s Hercegovino in Črno goro, severna Srbija in južna Srbija. Vladni možje bodo ta načrt proučili.

Bratski spor.

E, rajni Radič, Bog mu daj dobro, velik Hrvat je bil. Zaletel pa tudi; in še kakšen! S svojimi talenti bi lahko on premostil prepad med Srbi in Hrvati. V resnici ga je pa še bolj kopal iz preračunanega samoljubja. Res da je tostran Save katoliška in zapadna kultura, onstran pa pravoslavna in bizantinska, toda kri ni voda. Če ne bi nesrečni politiki Radičeve sorte med Hrvati in med Srbi prstov vmes ne vtikali, bi se danes Belgrad in Zagreb ne zmerjala tako, da se sliši daleč čez domači plot.

Čreda brez črednika.

Štefan Radič je lahko vzdignil tak šunder proti Srbom, ker je imel lahkovorne hrvaške kmete za seboj. S svojim

poznanjem hrvaške duševnosti mu je bilo lahko potegniti za sabo široke množice hrvaškega naroda.

Toda Srb tudi ni kar tako, da bi se pustil kar sredi ceste ozmerjati. Še manj pa v parlamentu vpričo drugih. Zato je počil revolver, Radič je padel kot apostol svoje stranke, a čreda je ostala brez črednika.

Po Radičevi smrti se lepo kaže, da je bila njegova stranka res samo «njegova». Njegova osebnost je vse družila. Ker pa drugega Radiča ni, se vidi, da hrvaško ljudstvo nima vzroka se kregati s srbskim. To delo hočejo opravljati le nekateri takozvani voditelji, ki pa še ta mali pastirji niso, ne pa čredniki kot je bil Radič.

Glavno hrvaško bandero hoče nositi Maček. Nekaj časa ga je res sam nosil. Zdaj mu pa skuša pomagati tudi poslanec Predavec. Nobeden noče odjenjati. Ker se oba hočeta prilizniti radičevski množici, iščeta vse mogoče obljube. Sanjata celo o hrvaškem kraljestvu, ki bo le po osebi kralja Aleksandra združeno s Srbijo. Na shodih vpijejo Radičevi dediči, da ne bo nikdar kmečka noga prestopila belgrajskega parlamenta. Pa so se malce pomotili. Ko je bilo prvega so prišli radičevski poslanci v Belgrad po plačo. Pri blagajni v narodni skupščini so jim pa dejali, da jim bo plačal dnevnice Zagreb. Saj zborujejo v palači na Markovem trgu; ker imajo svoj parlament, imajo gotovo tudi svojega blagajnika.

Maček je tedaj pozval hrvaške bankirje, naj napolnijo strankino kaso. Obenem jim je poslal ukaz, naj v svetu na vso moč delajo, da ne bi država dobila posojila. Pri teh računih je najbolj računl na svoje politične zaveznike, na somostojne demokrate. Toda mož se je trikrat vrezal.

Politi Maček.

Belgrajska vlada hoče z resnimi ljudmi napraviti red v državi. Stranke vladne zveze: slov. ljudska stranka, radikali, dovidovičevci, muslimani in zastopniki narodnih manjšin so dosegli, da je svet spoznal, kam vodi mijavkanje raznih mačkov. Švedski bankirji so že dovolili veliko posojilo. Kaj ti stori iz otroške iht Predavec na neki seji? Sklene, naj Hrvatje ne prižigajo več pip s švedskimi vžigalicami, ampak v znak protesta kot Martin krpan s kresilnim kamnom in gobo.

Še bolj so se pa vrezali radičevci ko so računali na zaveznika Pribečeviča, vodjo samostojnih demokratov. Ta stranka je tudi zlezla pod Radičev klobuk samo iz iht, ker ni v vladi. Toda v tej stranki so poleg strankarskih voditeljev tudi ljudje, ki imajo trgovino in tovarne. Ti so razbrali iz svojih blagajniških dnevnikov, da gospodarstvo zastaja, ker spor med Srbi in Hrvati slabi ugled države v svetu. Kdor pa ugleda nima in ima v hiši prepir, bo slabo trgoval. No, in tako se je zgodilo, da je potrkal lepega dne na vrata, kjer stoji pisano «Ministrski predsednik», fejšt gospod. Bil

je bivši minister, sedaj poslanec sam stranke inženir in veletovarnar Miloš Savčič. Pogovoril se je s Korošcem, kako bi se dal spor med vladnimi in protivladnimi strankami rešiti.

Nič lažjega!

11. novembra je Korošec dal Savčiču odgovor vladnih strank. V odgovoru je rečeno, da ni nič lažjega kot sporazum. Spora med narodom srbskim in hrvaškim sploh ni, je le med strankami. Kmečko-demokratska zveza naj pošlje v vlado svoje ljudi, potem se pa razpišejo volitve.

Če jaz v svojem kotu vpijem, da si falot in ti v svojem, da sem jaz lump, ne prideva pa nikoli na sredo sobe, da se pomeniva, potem je seveda sleherni sporazum izključen. Tak je bil Koroščev odgovor.

V radičevskem — ne v hrvaškem — Izraelu se je razleglo vpitje, ko so zvedeli, da se njih zaveznik Savčič v Pribečevičevem imenu vozi v Belgrad na politične pomenke. «Narodni val» in «Hrvat», ki sta čista radičevca že lepo obkladata s priimki «Jutarnji list» in «Novosti», ki sta za Pribečeviča.

Preko tega zmerjanja bodo pa pomirjevalni poskusi prav gotovo imeli uspeh, ne samo vsled gornjih razlogov, ampak tudi ker dela krona na to in pa Korošec, ki je prvi izmed ministrov dejal, da mu ni mar, če se masi zameri, da le domovini svoji v prid dela.

Tudi gospodinja - gospodari!

Čuden naslov, boste rekli. Še tega nam manjka, da bi se žene vtikale v gospodarstvo. Bog nas varuj zmešnjav, ki bi nastale! Baba je za ognjišče!

Na prvi pogled se mogoče zdi, da je tako, toda pogledjmo, ali je res! Morali bomo štediti, o tem ni nobenega dvoma. Morali se bomo omejevali v svojih potrebah in si marcikaj odreči, tudi to je gotovo. In kdo je poklican, da v naše hiše uvede stednjo? Nihče drugi kot naša kmečka žena. Njena dolžnost je, da se vedno bolj ogiblje kupovanja v trgovini, ne toliko radi cene živila, ampak predvsem radi zapeljivosti, ki jo imajo: dobra so in malo dela je z njimi. Zasluga naše žene bo, če bo dolg v trgovini majhen in če bodo naša premoženja ostala čista. Kupovanje na dolg, to je največje zlo, ki se ga bo treba ogibati bolj kot hudobnega človeka. Naša žena bo gotovo spoznala, kakšna nevarnost preti našim kmečkim domovom, zato bo varčevala in skoparila na vsa strani. Njene pridne roke bodo znale z malimi stroški pripraviti dobro jed, tako da bo družina zadovoljna. Tudi bi bilo mlatenje prazne slame, če bi od naših žen zahtevali, naj malo opustijo uživanje kave. Razvada je, ki se ji ni mogoče odreči.

To bi bilo nekaj nalog za naše žene. Pa še drugod bi se lahko pokazale. Takozvane postranske panoge gospodarstva, kot perutinarstvo, zajčjereja, sviloreja i. t. d. so bile dosedaj pri nas pevečini zelo zanemarjene. Te bi bilo

treba povzdigniti. Če smo bili kedaj potrebni dohodkov, smo jih sedaj. Vsi so dobri, veliki, pa tudi majhni in najmanjši. In taki postranski gospodarski dohodki so lahko veliki, če si jih le znamo urediti.

Prihodnjič pa, gospodinje, le pogledjte na zadnjo stran «Malega lista» med «Gospodarstvo», tam bo za vas nekaj navodil, kako lahko kaj prigrisodite.

Širite „MALI LIST“

Vprašaj me še kaj!

- 1.) Kaj so bili plebejci?
- 2.) Kod vidiš napis INRI?
- 3.) Odkdaj štejemo leta po Kristusovem rojstvu?
- 4.) Kaj je to «tiara» in kaj pomeni njena oblika?
- 5.) Kaj so «solze sv. Lavrenca»?

Kdor do prihodnje številke pravilno odgovori na vseh petero stavljenih vprašanj, naj nam pošlje odgovore v pismu.

Deseti brat

v
Hrenovicah
pri
Fari.

Kr sm ču, da znaja pr fari lepu pet, sm jo krinu na roženkrensko nedelo tie.

Ma on buot sm ču, da ostejejo frkovci med mašo na place, pa zde na vem, če jim je blu mrez al' suo se miene ustraše; samu ano šlevo sm vidu kje bežala za cirku. Pej kr nejsem pej nejsem teu uohat za šmrkoucam, sm jo krienu u cirku.

Nu tu vam puvem, da suo se vse muoi stari mužgani zmejšeli, da nesem vedu, če miši čviljo al' kej. — Kumej sm dočaku, dje fenila maša, zatu kr kdr je dost gaspudov jmajo doug mašuo. Fante jmajo pej le fajn v Hrenovcah ke znajo teku lepu deplirat. Ma dva sta pej le mejnkalo. Tistu je pej rejs lepu.

Pu maše sm riekü pej muorem videt peuke jn peuce. Na, pej kej mne pride s kuora, oganistijna jen dvej dekletü. Pej sm stuopu če h peucem zatu k, sm prjatu sez nimi, pej sm riekü: «Nu pej kej ste se sküjeli, de vs nism ču puojet?» Riekli su m, de čeje jmet še naprej gdč. organistijno, ke že tulku lejt podeiočava pejtje. Pej je treba še glasuo uodi fantov jn pünc, pej se bi cierku uod pejtja triesla.

Jest sm pej pogruntou, de ke be bu še Frence Čeboklu se useglih ne bi sküjeli.

PODLISTEK

Ivan Cankar:

O ČEBELNJAKU

«Končati se mora hitro... kakorkoli! Postavim mu še danes tisti čebelnjak... Zaradi te neumnosti ga ne bo vrag jemal!»

Stopil je na prag in se ozrl v nebó.
«Fej, kakšno vreme!»

Dolgočasni oblaki so viseli nizko nad zemljo; tu pa tam je podrl par žarkov skozi ozko razpoko, zatrepetalo neodločno po rosnih travnikih, zdrsnilo hitro in boječe po vaških poslopjih in izginilo zopet za težkim, mokrim zagrinjalom...

Po cesti je prišel dolgi dacar; njegov razsvalkani, mastnobledi obraz se je smejal v negotovem, pol zabavljivem in pol radovednem nasmehu.

«Kakšen ples pa ste imeli sinoči, gospod župan?»

«Kakšen ples?»

«Da, — Mrva je zblaznel...»

Župana je spreletelo po vseh udih; sklonil je glavo in povsili rokó, ne da bi mogel spregovoriti jedno samo besedico.

«Nikakor ne more biti drugače... O polnoči... da, na vsak način je bilo že o polnoči... zazdi se mi najedenkrat, da slišim od Vašega vrta čudne, zategnjene glasove. A razumel nisem ničesar... No, in par trenutkov potem, — jaz odprem okno in pogledam na cesto, — pride Mrva gologlav in z razkuštranimi lasmi. Preklinjal Vas je, da ste mu ugrabili vse njegovo bogastvo, in govoril zmedene besede o svojem čebelnjaku... In glejte! — danes ugledam resnično, da leži njegov čebelnjak razbit ob cesti in v jarku... — No, razložite vendar, kaj ste počeli!»

Pridružil se jima je Kenk, občinski svetnik.

«Mislite si, gospod župan, — Mrva je hodil davi po vasi in pripovedoval vsakemu, kdor ga je hotel poslušati, — o svojem čebelnjaku. Ljudem se je zdelo, da je blazen. In zdaj se je zaprl v svoj dom, zapahnil duri in zagrnil okno; nekateri mislijo, da si stori kaj žalega...»

«No, — in čemu vse to? Kaj zahtevate od mene?»

Županov glas je bil hripav in nenaraven.

Dacar in Kenk sta ga začudena pogledala in občinski svetnik je jecljal v zadregi.

«Seveda», saj razumemo... Čebelnjak je malenkost in pameten človek bi se ne vznemirjal zaradi take neznatnosti... A kljub temu, — ne zamerite, — je bila v našem slučaju vsa stvar malo drugačna. Pomisliti se mora, da je Mrva poseben človek... In zato... hm, ni bilo pametno...»

Županu so se napele žile na sencih in ves obraz je globoko zarudel.

«Kaj ni bilo pametno? No? — Kaj ni

bilo pametno?... Kdo Vas je klical sem, da mi prihajate z razlaganjem in lepimi nauki? Kdo Vas je klical?... Jaz pa Vam povem, da mu ne vrnem niti trohice!... Naj se podi po vasi z razkuštranimi lasmi, naj ščuje in toži! Jaz mu ne vrnem niti trohice! Zdaj ne... In nikoli ne!» —

VIII.

To čudovito zgodbo mi je pripovedoval moj prijatelj Marko. Umolknil je za nekaj časa in si zapalil smokko. Bilo je že pozno v noč in krčmarica je dremala za pečjo.

«A ti pretiravaš... Jaz si ne morem misliti, kakó bi mogel samo zarad čebelnjaka —»

«No?»

«Skratka, jaz ne razumem vse te silne vznemirjenosti. Vzrokj so premajhni in posledice prevelike.»

Marko je skomizgnil z rameni, zatislil oči in se naslonil komodno na stolicu.

«Kakor hočeš... Jaz nisem pridal nič»

Ku smo se razšli, sm jo krenu še jast pagliedat kie k Ceste če jemajo še kej župe od šulna.

Nu zdej pej le z Bugam, pej nej treba glih vsačga te družga v fari obdružt, de je deseti brat ne. Tu sm glih jast k jemam fajfo jn pupuotno palco, duoma pej lūbo muoio Matildo.

„Goriška Straža“ je ukinjena.

V soboto zvečer so na goriški kvesturi vročili odgovornemu uredniku «Goriške Straže» Poldetu Kemperlu sledeči odlok:

«Vpoštevaje opomine naslovljene na odgovornega urednika krajevnega lista «Goriška Straža», na g. Leopolda Kemperla, z ukrepi z dne 1. sept. 1927 št. 3112, 6. sept. 1928 št. 3836 in 15. nov. 1928 št. 4970, zastran vednega objavljavanja člankov, ki so vzbujali v bravcu čustva nasprotna državnemu redu ali pa, ki so vsebovali tendenčne vesti, ki bi lahko neupravičeno razburile ali živo vznemirile ljudstvo;

Vpoštevaje nadaljni ukrep z dne 16.

t. m. št. 5002, ki je zaplenil 88. št. istega lista, ker je objavil tendenčne vesti, ki bi lahko zmanjšale ugled javnih oblastev in ki bi kvarno vplivale na mladino ali ki bi vzbudile odpor ali vznemirile ljudstvo z nevarnostjo motnje javnega miru.

Vpoštevaje, da je bil brezuspešen sleherni opomin, ker je listovo vodstvo hotelo vztrajati na svojem stališču v popolnem nasprotstvu z veljavnimi odredbami, ki vrejujejo periodični tisk:

vpoštevaje mnenje komisije na podlagi čl. 2. kr. dekr. 15. julija 1923 št. 3288 spremenjenega v zakon dne 31. decembra 1925 št. 2309, vpoštevaje čl. 3 omenjenega dekreta,

se določuje:

Gospodu Leopoldu Kemperlu, odgovornemu uredniku periodičnega lista «Goriška Straža», se preklicuje priznanje odgovornega urednika».

Prefekt: Cassini.

List, ki nima oblastveno priznanega odgovornega urednika, mora prekiniti svoje izhajanje.

Kaj nam z dežele pišejo

DEKANI.

Poprej smo se večkrat oglašali v našem priljubljenem listu. Zdaj smo se menda bolj polenili. Tu nekaj novic:

Prvega septembra zvečer smo imeli prav lepo pobožnost na pokopališču. Pozdravi Mariji so med žalnim zvonjenjem pevci prepevali žalostinke. Grobovi so bilo lepo okrašeni.

Grdo je pa, da otroci odnašajo cvetje z grobov. Na zahvalno nedeljo imamo pri nas navadno «šagro». Letos je ples izostal radi državnega praznika. Vendar se je vršil pa eno nedeljo prej. Priredil ga je mandolinistični krožek.

V kratkem bomo imeli na skupnem občinskem zemljišču športno igrišče. V noči od nedelje na ponedeljek so neznački falotje vrgli v vodo del ograje na mostu čez Rižano. Zaslužijo jih pet in dvajset; že vedo kam.

ORLEK pri Sežani.

Mislili smo, da se je udeležil Deseti brat ali stic Jaka pogreba pokojne Marije Stojkovič. Ker se nista, bomo pa mi povedali, da je bil prav lep. Toliko je bilo cvetja in vencev, da je kar deklet zmanjkalo za nošnjo. Sprevod se je vršil v lepem redu. Tudi fantje in dekleta so se vrnili trezni in zgodaj domov. Le neke babnice so hotele obnoviti staro navado.

Se nekaj je treba omeniti. Pri nas je kar po celo leto nastanjena neka letoviščarka. Njenega vedenja ljudje ne razumejo.

PROSEK.

V nedeljo na sv. Martina smo imeli semenj. Blaga je bilo dosti, a prodala se je le malo. Popoldne je bil ples, teh pri nas ne manjka. Ta je že četrti tekem dobrega meseca. Pa ne mislite, da se je vrtela sama mladina. Kaj še! Tudi priletne, osivele ženice je privzdignilo.

sar svojega; konstatiral sem dejstvo brez vsačih opomenj... In dovoli, — jaz mislim o tej stvari drugače kakor ti... Razloži mi najprvo, kaj je „malenkost“; ta pojem je vendar čisto relativen in ima gledé na tvoje razmere in na tvoje mišljenje povsem drug pomen, kakor pa recimo gledé na penzioniranega učitelja Mrvo... Misli si namesto čebelnjaka vse tisto, kar te veže na življenje, — kar ti je že od davna ljubo in drago in brez česar si svoje sreče sploh ne moreš predstavljati... Ali čemu to...? Jaz sem položil dogodek pred te, golo in jednostavno, brez vsačih okraskov... Razlagaš si ga lahko sam, kakor se ti najboljše zdi...»

Odkrnil je z mezincem pepel od smodke in si natočil vina.

«A kako je bilo s temi ljudmi?»

«Prav za prav ni imela stvar nikakega zunanjšega izvršetka... Mrva je par mesecev potem umrl. Jaz ne trdim, da ga je umorila sama žalost, — naposled je bil že star in slab. A od tistega časa ni govoril

z nikomur. Sedel je na holmu pred svojo kočjo, kadar so plavale sence po dolini in je trepetalo v žareči krvi vse zahodno nebo. Takrat je ležala čudovita svetloba na njegovem obrazu, — kakor odsevajo sveče na mrličevih licih...»

In župan, — župan živi dalje, kakor žive drugi ljudje. Na večer se napije močnega vina, oči se mu zalijejo in s pestjo bije po mizi:

«A jaz mu ne dam niti trohice! Ne zdaj in nikoli ne!»

Okna je omrežil in zagrnil s trdnimi ruleti; ne spi pa nikdar sam v svoji sobi in po noči se časih dvigne v postelji in strmi z velikimi očmi v temo.

«Moje roke so prazne; jaz ga nimam, tvojega bogastva!»

«A to je samo v sanjah».

V stolpu je udarilo polnoči, ko sva se vračala proti domu. Noč je bila tiha in mrzla in zvezde so se leskemale visoko na nebu, kakor ledeni kristali.

— KONEC

da bi mogel skrbeti za svoje ovčice raztresene v 4 ali 5 vaseh. Kdo mu bo za ves njegov težki trud plačnik?!

Na 30. septembra smo imeli v naši cerkvi volitev novega župnika. Novemu gospodu preč. F. Vraniču pa kličemo iz vdanih src: «Blagoslovljen bodi, ki prideš v imenu Gospodovem!»

«Bodite nam pozdravljeni naš novi dušni

[pastir,

sveti blagoslov nam prinesite, prinesite

[mir.

Bodite nam tolažnik v vsaki žalosti in

[sili,

za trud Vaš bomo mi vselej molili.

Pouk Vaš in svarila Vaša,

naj se trdno vsidrajo v srca naša.

Cerkev naša, naš breg in vsa dolina,

bodi Vam do smrti srečna in veselja

[polna domovina!

ROZARSKA OKOLICA.

Ker ni nobenega, ki bi se pri nas zganil, zato ne pridejo v svet naše novice. Pa tudi, če bi prišle, bi ne bilo nič dobrega v njih. Naš zvonik, kajelica na pokopališču, zid, okna v kapelici, vse je razdejamo. Za to poklicani se pa ne zmenijo. Napajališča so tudi taka, da nimamo kje živine napajati. Prosimo g. pocestata v Dekanih, da v tej stvari kaj ukrene.

Z letino se ne moremo kaj pohvaliti. Krompirja ni nič. Le nekaj vinske kapljice je. Pred dežjem se ni obetala bogvedi kako dobra. Ko je pa prišel dež si je nabrala okusa. Malo je res vina, pa dobro je.

ŠENTVIŠKA GORA.

So pri nas nekateri fantje, ki jih knjige zanimajo; toda ne vemo, kakšne vsebine je tisto branje. Menda ne prav take, da bi jih mladina s pridom brala. Slabo branje, na slaba pota potisne! Saj imamo toliko prelepega čtiva; to naj starejši fantje dajejo mlajšim v roke.

Dosti mladeničev jih je, ki po zlimi raje pohajkujejo, kot pa da bi se sami izobraževali. Naj bi se vsaj italijanščine učili, ki jim bo pri vojaki prav hodila.

Pri nas je tudi nekaj ljudi, ki imajo ušesa zamašena, ko zvonijo h maši ali Angelovo češčenje.

Sv. KRIŽ na Vipavskem.

Tudi dosti Križanov se je že izselilo. Po večini kupijo posestva in potem doma po kosih vnovčujejo. — Fižol ni letos prav nič vrget; krompir in trščak je suša pobrala.

Bojimo se, da bo tudi v farni cerkvi prenehalo cerkveno petje, ker se organist g. Cigoj hoče izseliti. Želimo mu srečno življenje, kamor pride.

V Plačah se je pripetila grozna nesreča: družinski oče Franc Valič in fant Simonič Karl sta podirala staro štaljo. Pri tem se je zil sesul na nju ter ju tako hudo poškodoval, da so nesrečnika morali spraviti z Bogom.

TOMAJ na Krasu.

Naša farna cerkev se lepo prenavlja in slika že tri mesce. Službo božjo imamo v majhni cerkvi Matere božje. Upamo, da bomo božje že obhajali v lepi farni cerkvi.

GOR. ZEMUN pri Bistrici.

Ej, dekleta, dekleta, rabite malo manj «pudra!» Za h maši ga je še manj treba kot za plešišče. Fantje vas imamo še rajši lepe brez umetnega lepoticenja. Fantje.

Ko svoj god smo praznovali, smo sorodnike pozvali: strici, strine, ujci, tete, so hvalili „Pekatete“!

Prosim svoje drage odjemalce, naj obiščejo moje skladišče, kjer najdejo vse potrebščine za ta letni čas PO UGODNIH CENAH.

ROMEO CIPRIANI

TRST - Piazza Carlo Goldoni št. 12

BLAGO ZA OBLEKE

Sukno za plašče	od L. 20.— naprej
Volneno blago za gospe	12.— "
Melton barvan	10.— "
Volnena flanela	10.— "
Pliširano blago, damoskirano s svilo	11.— "

TKANINE

Fušanij, novost	od L. 2.50 naprej
Lavntenis, navaden	2.40 "
" debel	4.50 "
Piket pliširan, bel	5.— "
Moške srajce, bele	18.— "
" " barvane	18.— "
Ovratniki modernih oblik	2.50 "
Kravate	1.50 "

Bogata izbira narejenega perila

PLETENINE

Maje kosmate za moške in ženske	od L. 4.50 naprej
" volnene za moške in ženske	15.— "
" kosmate za dečke	3.— "
" volnene, športne, za moške	22.— "
" volnene, športne, za dečke	15.— "
" bombažne, športne, za moške	6.— "
" bombažne, športne, za dečke	3.— "
Pullover za moške	20.— "
" za dečke	10.— "
Telovniki za ženske	20.— "
" za deklice	10.— "

ROBICI

Volneni kaskol	od L. 5.— naprej
" robci	8.— "
Volnene šerpe	15.— "
Volneni šali	25.— "

ODEJE

Volnene plahte	od L. 15.— naprej
" fantazija	40.— "
Kovtri	45.— "

NOGAVICE

Nogavice za moške	od L. 1.— naprej
" ženske	1.65 "
" otroke	1.— "

SVILENINA: Veletrgovina svile po znižanih cenah.

PERILO: Najbogatejša izbira perila iz odličnih Brunnerjevih tovarn po konkurenčnih cenah.

DROBNARIJA: Bogata izbira rokavic, kap, gamaš, čipk, vezenin, okraskov, drobnih predmetov itd. itd.

DROBIŽ.

Botega.

V New Yorku se na voglu neke ulice zgodi skoro sleherni dan smrtna nesreča. Prav tam na oglu je tudi lepa restavracija. Nad vhodom vanjo je za današnje dni pomenljiv naslov: «Skozi naša okna gostje lahko gledajo, kako se mimoidoči smrtno ponesrečijo». Baje hodi v tisto restavracijo dosti ljudi jest in gledat nesrečo bližnjika Dober tek!

Velikomestni dogodek.

V Londonu, na nekem najbolj živahnem križišču, se je te dni ves promet ustavil. Polno ljudi se je gnetlo po sredi ceste. Kaj je bilo? Cestni redar je opazil, kako je lepo v gosjem redu prikorakalo od neke pet srčkanih raček. Kaj so nje brigali švigajoči avtomobili in tramvaj? Redar se je na vso moč trudil, da bi račjo družino spravil s ceste. Pri tem se je nabrala cela truma radovednih Londončanov. Kje v Ricmanjih se za tak «velikomesten» dogodek še zmenili ne bi.

Malo cesarjev.

Na svetu je sedaj 70 držav; od teh je 42 republik in le še 28 monarhij, v katerih pa je marsikje vladar samo na videz, vlada pa demokracija.

L. 1918, se je zrušilo 27 prestolov, med temi trije cesarski: ruski, nemški in avstrijski; pet kraljevskih: bavarski, vrttembergski, saški, grški in črnogorski — ako ne računamo posebej še pruskega in ogrskega; en sultanski: turški; ostalo so bili veliki vojvode, vojvode in knezi.

Sedaj je še pet cesarstev: japonsko, indijsko, perzijsko, abesinsko in siamsko. Kraljestev je 15, in to večinoma v Evropi: Anglija (Jurij V.), Špansko (Alfonz III.), Italija, (Viktor Emanuel), Švedsko (Gustav V.), Norveško (Hakon VII.), Dansko (Kristian X.), Belgija (Albert I.), Jugoslavija (Aleksander I.), Bolgarija (Boris III.) in Nizozemsko (Viljmina); na Rumunskem imajo regenstvo, v Egiptu vlada pod angleškim pokroviteljstvom Fuad I., v Afganistanu Aman Ullah in v Albaniji Ahmed; kralja imajo tudi v Annamu.

Velika vojvodina je samo še ena: Luksemburška, ki jo vlada Charlotta; kneževini sta dve: Monaco (Albert) in Liechtensteinsko (Johann II.).

V afriškem Maroku in arabskem Omanu vladata sultana, v Tunisu bej.

Ogrska zavzema posebno stališče, kjer imajo kraljevega namestnika, dokler jim mirovne pogodbe branijo proglasiti lastnega kralja.

V Ameriki, Avstraliji in južnomorskem otočju so same republike.

Evropa v Aziji.

Kraljem z Jutrovega zlasti pa Amanullahu Afganistanskemu se je v glavi kar zmešalo odkar so prišli pogledat v Evropo. Vse kar je tu videl, hoče vpejati v svoji deželi, ki je za najmanj sto let za nami.

Pred tremi tedni se je prvič sestal parlament odkar se je revolucionarni vladar vrnil z evropskega potovanja. Poslanci so prišli; častitljivi možje dolgih brad, v stari že tisoč let vajeni noši. Kraljeva straža jim skaže časti, toda komaj vstopijo poslanci v zbornično vežo, pristopijo h vsakemu močni slugi, jim slečejo njih narodne noše ter jih potaknejo v že pripravljene frake. Komaj so od prvega začudenja prišli malo k sebi, lepo po stari navadi posedejo po tleh s prekrižanimi nogami.

Amanullah vstopi v dvorano. Poslanci ga s pritožbami kar obsujejo. Kralj jih molče nekaj časa posluša. Potem jim pa ostro ukaže, naj se vsedejo na stolice. Bile so že prej pripravljene. Novi ugovori! Nič ni pomagalo, sesti so morali.

Pa ni še konec evropejiziranja. Amanullah prirotopi k najstarejšemu poslancu, potegne iz žepa lepe, blesteče škarje in škrlh, mu odreže brado. Vrišč in krik med poslanci. Vse je končalo s tem, da so poslanci izrekli novotarskemu kralju nezaupnico, a oditi so le morali brez besed — in brez brad. — Mi pa pravimo, naj poslanci le kaj pametnega ukrenejo pa magari z dolgimi bradami in na tleh sedé.

ZAHVALA

Zahvaljujem se tem potom ugledni zavarovalni družbi „La Fondiaria“ in njenemu glavnemu zastopniku g. Dragotinu Starcu iz Barkovelj za izplačano odškodnino po požaru, kateri nama je upepelil stavbe in premičnine. Smatrava to družbo za najkulantnejšo in najcenejšo ter radi tega vsakomur priporočava.

Kavrečič Lazar, Jakomin Anton
Turki pri Kopru 51, 158

Če hočete varčevati

kupujte pri

„All' Economia Familiare“

v TRSTU

na trgu Ponterosso št. 5.

Domestik težak	od L. 1.90 n.
Madapolan	» 1.50 »
platno Madona	» 2.20 »
platno Madona za rjuhe	» 4.75 »
150 cm visoko	» 2.90 »
Jajčna kožica	» 1.75 »
Fuštanj za vestalje	» 2.90 »
» piket za gate	» 3.50 »
» rdeče-plav	» 2.85 »
» za srajce črtan	» 4.90 »
» na dvojno lice	» 2.50 »
Cefir za srajce	» 3.50 »
Popelin fin	» 6.90 »
Zamet fantazija	» 10.— »
Blago za suknje	» 19.50 »
Cover-coat za površnike	» 170.— »
Zenske suknje iz čiste volne	» 75.— »
in s kožuho	» 26.— »
Moške suknje iz čiste	» 12.50 »
Napravljene kalje	» 45.— »
predpasniki	» 19.50 »
robci a-jour	» 1.50 »
Namizno perilo za 6 oseb	» 2.90 »
prtiči	» 1.50 »
Brisače pravi lan	» 2.90 »

Velikanska izbira telovnikov, pletenih jopic, maje volnenih plaht, in kovtrov, posebnost: nogavice po zelo primernih cenah.

MALI OGLASI

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vreč. Uvoz in izvoz na vse kraje Po ugodnih cenah. Tvrda Gastone Dolinar, Trst - Via Ugo Polonio 5.

POSODILA na vknjižbo za dobo 25 let po 6% in povračilo na obroke skupno z obrestmi prikrbi g. Furlani Ivan v Dekanih, sodnijsko zaprišezeni cenilec ter zastopnik zavoda za Julijsko Benečijo.

PEČENKO FERDINAND - TRST, Scala Belvedere 1, priporoča svojo staroznano žganjarijo, ima na razpolago najboljše likerje in vina.

KROJNA SOLA šivanje, vezenje, izdelovanje klobukov in umetnih cvetic — združena s krojačnico, otvoritev 1 novembra. — Via Lavatoio 5.

Donda-Klampferer.

NA PRODAJ malo posestvo s hišo. Cena po dogovoru. Naslov: Mihael Smrdel, Merece 6 p. Villa del Nevoso Prov. del Carnaro.

TRGOVSKI POMOČNIK, z večletno prakso, z znanjem slovenskega in italijanskega jezika, išče službe tudi na deželi. Naslov: Gentilomo, via Milano 23 — Postojna.

DOBRO, POSTENO DEKLE išče službe, najrajši v župnišču. Kdor želi informacij naj se obrne na župni urad v Trnovem (Torrenova di Bisterza).

PRENCIS FRANCISEK izdelovalec orgel v Solkanu ima na prodaj nov lep štiri-vrstni harmonij ameriškega sistema z 15 registri, glasovi impozantni, mehanika nemškega vzorca, delovanje brezhibno. Istotam je na prodaj tudi lep že rabljen Gramofon.

PRODAJ hišo s štirimi prostori, električno razsvetljavo in krasnim razgledom na morje tudi na obroke. Košuta, — Sv. Križ — Trst 209.

Eleganca - Popolnost - Solidnost

v konfekciji za gospode, ki se nahaja v zalogi izdelanih oblek in blaga za moške obleke

„Alle Grandi Fabbriche“

TRST - Corso Garibaldi 10, Telef. 79-35.

Trajno bogata izbira:

Gotovih oblek, Sukenj, Trench Coats, Berberi, Paletots, Raglans, kostumov, jopičev, hlač za

moške, mladeniče in dečke

V prvem nadstropju istega posloja:

Lastna krojaška delavnica I. reda

za naročila po meri, za katere se jamči največja popolnost.

Torej tudi najbogatejša izbira SUKNA in BLAGA ZA OBLEKE domače in tuje proizvodnje - Za blago, ki ne ugaja, se povrne denar.

Državni patent garantiran

Automobilna mehanična šola

TRST - Via Imbriani 14 - Telefon št. 73-87.

KMETOVALCI

Vi dobite od živinoreje najvišji donos z naročitvijo edinega posnemalnika

DIABOLO

kateri je prvovrsten ŠVEDSKI SVE-TOVNI izdelek.

Plačuje se lahko v obrokih

Večletno jamstvo tovarne. Krajevni zastopniki se iščejo. Ceniki in katalogi so brezplačno na razpolago.

RNUT JONSON, BOLZANO

Pojasnila dajeta zastopnika:

Za Goriško: Vittorio Jonson, Gorica via Contavalle 4

Za Tržaško: Šonc Viktor - Tomaj.

Čevljarnica FORCESSIN

Med delavci najbolj priljubljena

Trst — via Caprin 5 pri Sv. Jakobu — Trst

Mihoc: Ti Jaka pa imaš zmerom elegantne čevlje. Kje neki jemlješ denar?

Jakec: Jaz kupujem pri Forcessinu, pa še manj potrošim in sem bolj obut ko ti.

Mihoc: Grem pa še jaz gledat za en par k Forcessinu.

Jakec: Le pojdi, boš videl kako boš zadovoljen.

Revmatični!

Kako premagati zastarele revmatizem? S tem da se mu upreš z uspešnim

Alga

Protirevmatičnim sredstvom

Po vseh lekarnah po 6 L. steklenica Laboratorij ALGA, Fiume (M. T.)

Gospodarstvo

Mlekarska centrala v Trstu.

O ustanovitvi centralne mlekarne v Trstu se govori že več let. Svoj čas so se zbirali po deželi podatki o množini mleka v raznih krajih. Na podlagi teh podatkov bi se bilo potem dolobilo, kje bi imela biti mlečna zbirališča. To delo pa se je kmalu opustilo in vprašanje osrednje mlekarne je zaspalo.

Ali ima naš kraj dovolj mleka za Trst?

Po našem mnenju bi ne bilo posebno težko, zbrati v tržaškem zaledju toliko mleka, da bi bila potreba Trsta popolnoma krita. Pokrajinska zveza fašistovskih trgovcev v Trstu smatra, za tržaško zaledje v glavnem Kras, zato je izrazila mnenje, da se Trst v doglednem času ne bo mogel osvoboditi uvoza zgoščenega mleka iz Soresine. Dr. Coceanich je omejil tržaško zaledje že bolj določno. Pozabil je le, da pride v Trst mleko tudi iz goratega dela Istre (Čičarije) in iz goriških Gor (Sv. Lucija, Črni Vrh). To mleko iz višjih leg je po kakovosti in po maščobnosti neprekosljivo. Ravno iz naših Gor bi moralo priti več mleka v Trst. To bi dobro vplivalo na ceno masla in jo vzdrževalo v ravnovesju, na drugi strani pa bi to mleko lahko služilo za izboljšanje drugega mleka in za povečanje odstotka maščobnosti.

Iz številk, ki smo jih navedli zadnjič je razvidno, da daje danes tržaško zaledje mestu okrog 92% mleka in Lombardija le 8%. Res je, da v naših krajih kmet ne uporablja strojev za košenje in sejanje in tudi ne motornih plugov, toda ne morda radi svoje zaostalosti, ampak zato, ker mu lega in razsežnost zemljišč tega ne dopuščata. Nobenega dvoma ni, da ima vsaj toliko gospodarske sposobnosti in spretnosti, da bi tistih 50 hl mleka na dan, ki ga danes primanjkuje Trstu, prav kmalu spravil skupaj, če bi mu le neslo.

Našli so se ljudje, ki so v nekoliko letih prehodili celo tržaško zaledje v goratim delom Goriške in Istre vred in po njem zasejali križem vse polno zadružnih mlekar. To njihovo delo bo prišlo v korist tudi pri organiziranju zbiranja in dobave mleka za osrednjo mlekarico. Večina sedanjih mlekar, ki oddajajo sveže mleko, bo lahko služila za mlečna zbirališča. Tudi izmed tistih mlekar, ki izdelujejo maslo, bodo lahko začele nekatere (ki ležijo ob železnici) zbirati mleko. Preostala bo predvsem zgradištev mlečnih zbirališč v ožjem tržaškem zaledju, odkoder spravljajo danes mleko v Trst kmetje sami ali pa mlekarice.

Odlok tržaškega župana.

V dogovoru s prefekturo je izdal tržaški podežat odlok, ki določa ustanovitve centralne mlekarne v Trstu. V to mlekarico bo prišlo vse mleko z dežele. V nji se bo pasteriziralo in napolnilo v steklenice po 1/2 litra in 1 liter, v katerih se bo dostavljalo na dom. Mlekarica bo sprejemala predvsem mleko iz okolice. Odlok pravi, da bo tozadevni natečaj za graditev centralne mlekarne objavljen v prihodnjih dneh.

Z gornjim odlomkom je vprašnje osrednje mlekarne v Trstu rešeno končno-veljavno. Dosedanji način preskrbe mleka po manjših mlekaricah in mlekaricah bo trajal torej samo še malo časa. Mogoče je celo, da se bo deloma spremenil še predno bo dograjena osrednja mlekarica in da mlekarice ne bodo smele več raznašati mleka po hišah.

Gospodarski pomen mlekarne centrale.

Kakor povsod, tako bo tudi v Trstu uspeh centralne mlekarne odvisen predvsem od organiziranja dobave. Če bosta zbiranje in dobava mleka organizirana dobro, bodo stroški majhni.

Kmet bo lahko dobil za mleko več kot danes, mešan pa bo kljub temu pil cenejše mleko. V tem slučaju bo mlekarica koristila mešanju, imela pa bo tudi velik gospodarski pomen za našega kmeta. Če pa se organiziranju dobave ne bo posvetilo dovolj pažnje in bo izvedeno le površno, bodo nabavni stroški veliki. Centrala bo začela opuščati naše mleko in ga iskati drugod po ugodnejših pogojih. V tem slučaju bi seveda kmet ne imel od nje nikake koristi.

Prepričani smo, da oblasti ne bodo pazile samo na to, da bo osrednja mlekarica urejena v vsakem oziru popolno, ampak da bodo zahtevale, da se tudi organizacija dobave izvede točno, do vseh podrobnosti. Edino tedaj, če bo mreža mlečnih zbirališč popolna, če bodo zbirališča dobro razmeščena in pravilno opremljena, če bo nadalje gospodarsko urejeno zbiranje in prevoz mleka, edino v tem slučaju bo imela mlekarica centrala popoln uspeh in bo v korist mešanju in kmetu.

P.

Pozor gospodarji! V tržaškem uradnem listu je izšel odlok, po katerem je uničevanje zapredkov borovega preleca obvezno. To se mora zgoditi do 31. decembra tega leta. Če ne bodo gospodarji sami pokončali zapredkov, bo za njih uničenje poskrbelo oblastvo, seveda na račun gospodarjev. Ker mnogi izmed naših čitateljev, ki se jih tika gornji odlok, najbrže niti ne vedo, kakšna zverina je pravzaprav ta borov prelec, bomo priobčili o njem v prihodnji številki majhen popis.

Po čem je lira?

Dne 21. novembra si dal ali dobil:		
Za 100 dinarjev	od 33.41 L.	sred. cena
" 100 franc. frankov	74.60	" "
" 100 švic. frankov	367.50	" "
" 100 nemških mark	455.—	" "
" 100 avst. šilingov	268.25	" "
" 1 dolar	18.94	" "
" 1 funt	92.31	" "

Loterijske številke.

17. novembra 1928.

BARI	13	44	70	28	31
FIRENZE	31	53	9	44	19
MILANO	22	47	67	2	56
NAPOLI	18	9	80	30	66
PALERMO	81	63	38	62	30
ROMA	46	50	31	30	6
TORINO	53	48	69	20	71
VENEZIA	31	35	29	58	32

Tipografia FRATELLI MOSETTIG - Trieste.

Velika zaloga mrtvaških predmetov.

Kompletne pogrebne opreme:

- I. razreda od 800 lir naprej
- II. " " 200 " "
- III. " " 100 " "

pogrebi otrok od 25 lir naprej.

I. SAKSIDA - DORNBERG 3.

Gostilna

"ALLE CORRIERE"

Via Romagna 4

(zraven kavarne „Fabris“)

Domača kuhinja in domača vina - Najboljša postrežba - Zbirališče ljudi z dežele in postajališče korijer na vse kraje - Priporočata se vdana

STRANCAR in PERIC.

Izšel je VEDEŽ

za leto 1929

cena Lir 3.60

Pismena naročila se izvršujejo le proti predplačilu Lir 4.20

Dobiva se v knjigarni

ŠTOKA

Trst, Via Milano št. 37

in pri vseh podeželskih trgovcih.

Trgovina narejenih oblek in konfekcij

DAVIDE CAVALIERO

TRST - Corso Garibaldi 5, Tel. 79-32 (prejšnja Barliera)

Bogata izbira oblek, površnikov, paltotov, nepremožljivih plaščev, jopičev, podloge iz kamelne dlake, trench coats in gabardines za moške, mladeniče in otroke.

Blago na mero, domače in tuje proizvodnje.

- Specialiteta v plavih in črnih oblekah -

Krojačnica I. reda.

Govori se slovensko

Zmerne cene. — Cene konkurenčne.

LAMA „TRIESTE“

z znamko „helebarda“

Kraljica rezil iz finega švedskega jekla

Zaloga v Trstu:

Corso Garibaldi št. 19

(blvša Barliera)

Špecialni noži, britve, škarje, stroji za striženje in britje

„Solingen“

Zaradi reklame: garantiran

stroj za striženje las 18 lir

Orodje za rokodelce in profesijoniste, vse garantirano.

Skrajno nizke cene.

ZLATARNA Albert Povh

TRST, Via Mazzini št. 46

kupi krone po 1.46

Propravlja in prodaja zlatenino

Primarij

Dott. D'OSVALDO

GORICA

— Specijalist za —

očne bolezni

se je preselil

v ulico Dante 10

Sprejema od 10-12 in od 3-4.

ZDRAVNIK

Dr. FRAN GRUDEN

ordinira v TRSTU

Via S. Lazzaro 23 II n.

(zraven kavarne Roma)

od 10 in pol predp. do 13

V NABREŽINI ord. samo popoldne

od 14 do 18 (na lastnem domu.)

Tvrdka G. STRUCHEL

naslednik G. Curet

Via Mazzini 36 - TRIESTE - Via S. Caterina 7

VSE BLAGO

rešeno pri požaru, se prodaja

◁ po izrednih cenah ▷

PERILO — VOLNENINA — ŽAMET — SVILNO
BLAGO — PLIŠI — KARAKILL — NOGAVICE —
ROKAVICE — KOŽE ZA NAŠIVE — ČIPKE — IN
RAZNE DROBNARIJE itd.

Najboljše čevlje ima v Trstu v zalogi

Matija Pahor

Trst — Via Arcata 19 — Trst

:: LASTNA IZDELOVALNICA ::

Čevlji delani
samo na roko.
Tvrdka znana
po vseh podeželskih sejmi.

Pahor je na sejmu:
8. v Podgradu,
10. v Št. Petru n.K.
12. v Sežani
13. v Labinju Istra,
16. v Trnov. - Blstr.